

Mente & Manu

TTÜ 1918

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Tehnikaülikool sai 82

Foto MEIDA JALAST

Jüri Mõis – kehv kooliskäija, aga hinnatud vilistlane

M&M

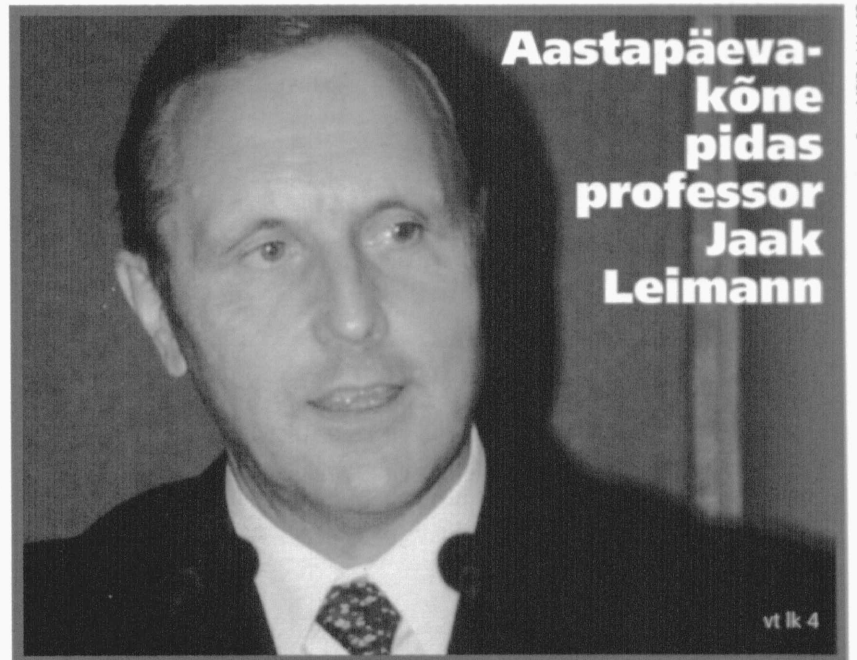
Mari Klein
tegevtoimetaja

Möödunud reedel omistas TTÜ vilistlaskogu Tallinna linnapea Jüri Mõisale Tehnikaülikooli Aasta Vilistlase austava tiitli.

1980. aastal Tehnikaülikooli majandus-teaduskonna tööstuse juhtimise ja planeerimise erialal lõpetanud Mõis lubas tänuks teha kõik endast oleneva, et

tema nimi ka edaspidi seda kooli kaunistaks, mitte häbistaks, ja sõnas uhkelt, et on kõik 20 aastat pärast ülikooli lõpetamist töötanud sellel samal ühel erialal. "Organisatsiooni- ja juhtimise õpetus oli Tehnikaülikoolis konkurentsivõimeline juba siis, kui mina siin õppisin. Konkurentsivõimeline ka turumajanduses," kiitis ta kooli oma kõnes. Hiljem, intervjuus Tehnikaülikooli lehele, tunnistas aga häbelikult, et loengutes oli ta omal ajal üsna harv külaline ja kooliskäimine oli suur probleem.

vt lk 3

Aastapäeva-
kõne
pidas
professor
Jaak
Leimann

vt lk 4

Foto MEIDA JALAST

15. septembril avati TTÜs viies õppehoone, mehaanika-teaduskonna õppehoone juurdeehitus.

Selle objektiga sai TTÜ juurde tervelt 2577 ruutmeetrit pinda, millest enamikku kasutatakse teadus- ja õppetööks. Õppehoone ehitus on "tänu" Eesti muutuvale majandussituatsioonile kestnud vahelduva eduga peaaegu 10 aastat. Vastavalminud õppehoones leiavad endale koha mehaanikateaduskonna arvutisaidid tudengitele, teadus- ja õppelaboratooriumid, tööruumid magistrantidele ja doktorantidele. Lisaks materjalitehnika

keskuse tööruumid. Ehitustööd maksid 16,8 mln krooni. Enamus rahast saadi Riiklike Investeeringute Programmi kaudu. Avatseremoonial kõnelesid rektor Andres Keevallik (pildil paremal), mehaanikateaduskonna dekaan Jüri Papstel, haldusdirektor Peep Jonas kui maja peremehed ja AS Facio arendusdirektor Tõnis Kull (pildil vasakul) kui ehitaja.

vt lk 6

M&M

In medias res

Asja juurde

Mis teeb mehest mehe?

prof Jüri Papstel
mehaanikateaduskonna
dekaan

Kõigile on tuttav vanasõna "Ega riie veel meest tee!". Ei tee ja teeb ka. Kui sul ikka sisu pole, ega sa siis moodsais rõivas küll rohkem mees ole. Samal ajal mõni tõsine mees vanades kehakatetes võib kannatada tõsise alaväärsuskompleksi käes. Nii, et enesetunde tõstmiseks on uut rõivast vaja küll.

Ressursside vähesuse kiuste nooreneb meie vana ülikool meeldivalt. Vaatamata raskustele suutis eelmine juhtkond leida võimaluse mehaanikakorpuse juurdeehituse lõpetamiseks. Arvamusi oli mitmesuguseid, kuid nüüd on see peaaegu valmis ja sissekoliminegi alanud. Esimesed muljed lubavad lootatavalt. See on see uus kuub, mis tõstab mehe enesetunnet. Jääb vaid näidata ka sisu.

Koridorides on tunda "meeldivat tõmbetuult", mis sunnib ringi vaatama ja küsima, kas see võib ka isiklikult minule "nohu" tekitada. Sunnib mõtlema oma kohale maamunal ja selsinatsel hariduspõllul, mis iseenesest on tervitav nähe. Olemasolevate õppekavadega pole rahul ei meie ise ega ka tööstus, kuigi kaudsemalt. Otsime, loodame leida.

Ilmselt peab ülikool olema ka selgelt väljendatud teadusülikool, kus teadus- ja arendustöö on selleks liikumapanevaks jõuks, mis hoiab õppejõud vaimult värsked ja äratav üliõpilastes huvi valdkonna probleemide vastu. See tagab ka õppimise ülekaalu õpetamise üle ning õppe- ja teadusressursside integreerimise, seega ka kaasaegse materiaalse baasi.

Vanem härrasmees võib olla küll vitaalne, kuid ükskord hakkavad tal kaduma värsked ideed, väheneb loomevõime, ja mis seal salata, ka töövõime. Kindlasti on erandeid, kuid see kinnitab vaid reeglit. Me oleme pidevalt rääkinud ülikooli noorendamise vajadusest ja järeelkasvust. Ent selle tagamiseks vajalik doktoriõpe on ikka veel vaeslapse osas.

Oluliseks takistuseks eesmärkide saavutamisel on raskus jõuda kokkulepeteni. Kallid kolleegid, õppigem väitluskultuuri! Kuigi me tegutseme tehnikaülikoolis, kujutab see endast polütehnilist koostlust, mida on äärmiselt raske ühe nimetaja alla viia. Teaduskonniti on erinevused äärmiselt suured nii õpetamise meetodika kui ka vajaliku seadmestiku ja süsteemide poolest. Vastuolud on struktuuri sisse programmeeritud ja ressursside jagamisel ning mõningate põhimõteteliste küsimuste lahendamisel on ka vastuolud seega enesestmõistetavad. Levinud "parlamentikultuur", kus oponendid protestiks väljuvad saalist, ei vii aga kuhugi. See viitab rohkem oponendi argumentatsiooni nõrkusele või koguni selle puudumisele. Huvitav, kuidas saab leida antud tingimustel parimat lahendust, kui osa kriteeriume on jätetud kokku leppimata?! Lugupeetud kolleegid! Meie ülikond uueneb ja paraneb. Püüdkem üheskoos tagada, et selles ülikonnas oleks eluterve ning mõtteergas organism. Kuid püüdkem olla küllalt targad, et mitte laskuda pseudoreformidesse ning võidelda tuuleveskitega. Igal ettevõtmisel peab olema selgelt tunnetatav eesmärk. Jõudu meile kõigile sel teel!

M&M

Toimetus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja	Olavi Pihlamägi	19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-108)
	tel 620 3950	Üldtelefon 620 3615
Toimetaja	Mart Ummelas	faks 620 2020
Tegevtoimetaja	Mari Klein	e-mail: klein@staff.ttu.ee , martu@staff.ttu.ee , www.ttu.ee/ajaleht/

M&M

Vivat!

Professor Maido Ajaots 60

Kõigevägevam, vanemad ja elu on Mado Ajaotsale andnud võimeid ja töökust. Mado on mitmekülgne inimene ja teda ammendavalt iseloomustada pole kerge. Seepärast näib olevat mõistlik avada soliidse teatmeteose Eesti Entsüklopeedia 14. köide ja vaadata, mis seal kirjas:

Ajaots, Mado (17. IX 1940 Tallinn), tehnikateadlane, tehnikaknd. (1977). Lõpetas TPI 1963 masinaehituse tehnoloogia, metallilõikepinkide ja -instrumentide erialal. Samast a-st töötab TTÜ-s (a-st 1982 dots), olnud 1987–92 peenmehaanika kateedri juh., a-st 1992 aparaadiehituse inst-i dir, peenmehaanika õppetooli juh ja prof. Täiendanud end Budapestis (1966–67), Leningradis (1989), Dresdenis (1985, 1987), Stockholmis (1992) jm. Eesti Teadlaste Liidu jmt liidu liige. Uurimusi ning leiutisi miniatuur- ja täpptribosüsteemide ning katsetehnika alalt. Loonud algu-

pärase konstruktsiooniga laagreid, juhikuid, andureid ning hõõrdumise ja kulumise uurimiseks kasutatavaid katseseadmeid (prismaatilised ja seaduvad laagrid, isemäärivad tribosüsteemid, miniatuurjuhikud jm.). Koostanud eri tüüpi laagerduste ekvivalentlaagerduse vahendusel võrdlemise meetodika. Taotlenud Eestis mehaanika, elektroonika ja informaatika integratsiooni ja mehhatroonika arengut. Osalenud biomeditsiinitehnikaalaste konstruktsiooniprobleemide lahendamises. /.../

Mehhatroonikainstituudi (varem aparaadiehituse instituut) direktori prof Ajaotsa täiendavaks iseloomustamiseks võtame lisa raamatust "Kes on kes? Eesti 2000" lk 9:

Abikaasa: Maimu Ajaots (s Mark) 1941. **Lapsed:** t Mairi 1971, p Martin 1975. /.../ **Hobid:** suvemaja ehitus, mesilaste pidamine, metsa istutamine jms.

Niisugune mees (ja enamgi veel) on Mado Ajaots.

Ajal ei ole otsa. On kulgemine. Soovime juubilarile aja ja ettevõtmiste õnnelikku pikka kulgu nüüd ja edaspidi! Ja et teda saadaks rõõmus- telu!

Kolleegid

Kes suundub aarete saarele?

Kui ma kevadel vastloodud avalike suhete osakonna juhatajaks sain, siis pidin ühe oma allasutusega kontakti otsimiseks TTÜ teatmikku kasutama. See oli muuseum, millest ma ... (häbi mulle!) tõesti midagi ei teadnud.

Paraku ei andnud tollane muuseumijuhataja mulle aega toibuda, sest teatas oma lahkumisest vähem tolmusele tööle.

Ohkasin ja lohutasin ennast teadmise, et ega seda muuseumi vahest südasuvel väga vaja polegi. Pealegi oli arvutuskeskuses, kus see paiknes, plaanis suur remont.

Sügisega lisandus muude murede seljakotti aga veel üks – mis saab meie tehnikaajaloo kullakambrist?!

Ning siin tuli mulle meelde mu oma vana võitluskaaslase Urmi Reinde kevadiselt unistav ohe, kui ta kuulis muuseumijuhataja lahkumisest: "Seda kohta ma tahaksin... Noortelehe toimetaja kohalt oleks piinlik pensionile minna!"

Pidasin tookord öeldut lihtsalt sõnakõlksuks, mida naiste puhul annab tavaliselt maandada kohmaka komplimentidega nende igikestvast noorusest, kiites (tööandjana loomulikult ka omakasu silmas pidades) ohtralt nende ammendamatu tööpotentiaali. Seekord läks Urmi veel õnge.

Nüüd sügisel lendas ta vana laulu- ga uuesti peale: tahtes säilitada ühelt poolt armsaks saanud ülikooli ja teisalt pakkuda omalt poolt TTÜle 17

tööaastaga kogunenud teadmisi, saavutas ta kavalust ja veenmisjõudu kasutades oma tahte.

Tõepoolest: uus leht *Mente et Manu* oli käima joostud, uutele tegijatele esialgsed teadmised jagatud ja "kui vaja, aitan kaasa" lubadus minulegi antud.

Uus väljakutse? Võimalik. Rahu ja vaikus? Kes meist seda aegajalt ei vajaks?! Kuigi just kolleeg Reinde puhul on raske eeldada, et museoloogiline rahu teda kaua ümbritseb: tema arvukad austajad küllap leiavad peatselt tee läbi männimetsatuka muuseumisse, mille senine põhiline puudus ongi olnud liigne vaikelu.

Urmi uues töölepingus on Tehnikaülikooli temaatilise ajakirjandusliku tegevuse jätkamise kohustus. Teades tema suhtlemisvalmidust ja lootes tema sadadele tuttavatele ülikooliperes seas, suudab ta kindlasti (antagu mulle andeks, aga praegu siiski igavavõitu) tehnikamuuseumile anda elavama näo.

Ja pikad hilised öhtud pluss nädalavahetused toimetusearvuti taga, koostöö sättimine kujundaja/küljendajaga, lakkamatu närveerimine lehe trüki ja levi pärast jäägu juba teistele.

Kadedaks teeb ainult teadmine, et igal esmaspäeval kuni suure lumeni toob Urmi oma maakodust Esnast nüüd korvitaie aiasaadusi mitte enam meie I-108 tupp.

Muuseum Raja t 15 on taas avatud tööpäeviti kella 10-14.

Külastage!

Olavi Pihlamägi
avalike suhete juht

Jüri Mõis – kehv kooliskäija, kuid hinnatud vilistlane

Algus 1. lk

Kõigepealt palju õnne Teile selle tiitli puhul! Olete nüüd kantud valitute nimekirja Tiit Vähi, Jaak Leimanni, Toomas Sõmera ja Toomas Lumani kõrval. Mis Te arvate, miks Teid valiti Aasta Vilistlaseks, kas Teie isiku ja isikomaduste või rohkem ametikoha pärast?

Ma arvan, et ehk ikka mõlemate pärast. Julgeksin loota, et ehk mitte ainult ametikoha pärast.

Mida see toob kaasa TTÜle? Kas ja mida kavatsete oma endise kooli heaks teha või arvate, et olete sellele asutusele juba küllalt palju tähelepanu pööranud?

Kui on aus ühiskond, mis on meil minu arust ikka jõudsamalt ja jõudsamalt edasi arenenud, siis ei tähenda see seda, et Tallinna linna rahad hakkaksid nüüd volutama Tehnikaülikooli, mis ei ole ju tegelikult üldse linna vaid riigi finantseerimisel. Nii, et mingit taevamannat Tehnikaülikool selle sammuga ei saa, aga kui on midagi, mida ma saan teha, eelkõige isiklikult, siis seda ma ka teen. Ja ehk natuke parema meelega, kui siiani.

Mis Teie iseenda ülikooliajast kõige esimesena meenub?

Ikka vist ühikaelu, sest ma olen ju pärit väljastpoolt Tallinna. Ja esimesed kogemused iseseisvas elus: oma rahadega välja tulemine ja vanematest eemal elamine. Selles ühiskonnas ise hakkama saamine – see on see, mis esimesena meenub. Aga eks see koolivärk ka, mis tagantjärele vaadates on väärtuslikum, kui tol ajal oskasime hinnata. Eks see ole vist kõigiga nii.

Kas oma ühikaaegsete toakaaslastega veel suhtlete?

Mul on olnud erinevaid toakaaslasi. Kontaktid nendega on jäänud harvemaks. Igaühe on elu viinud oma teed. Kohtume vahel, aga mitte süstemaatiliselt. Üks meist, Tarmo Veer, kes oli omal ajal üks Tehnikaülikooli lehe tegijatest, on juba surnud.

Mis oli ülikoolis Teie lemmikaine?

Raamatupidamine läks mul hästi, ma mäletan. See oli üks. Ja teine oli programmeerimine. Tol ajal ei olnud muidugi veel selliseid personaalarvuteid nagu tänapäeval, vaid spetsiaalsed masinad ja sellised perforeeritud linnid, mis tuli õhtul kilekotiga ära anda ja hommikul sai teada, kas vastus oli õige.

Kui te nüüd ise ennast ausalt hindate, kas olite usin õpilane või sai vahest loengutest poppi ka pandud?

Ma olin väga kehv kooliskäija. Teatud mõttes oli kooliskäimine minu jaoks ikka probleem, sest tekkis vanusest tulenevaid uusi ja huvitavaid tegevusi, millega aega sisustada. Ütlen ausalt, et ma ei olnud loengutes tihe küllaline.

Tänapäeval on abiturientidel kahtlemata palju rohkem võimalusi edasiõppimiseks. Kui oleksite praegu abiturient, mida läheksite siis õppima? Kas valiksite sama tee või hoopis mõne muu eriala?

Mina teeksin kindlasti sama valiku. Tõllal oli see küll niiõeld kobina peale tulek, aga tänapäeval on see just see eriala, mida võib tänapäevasesse konteksti üle kanda ärijuhtimisena. Omal ajal oli ta nime all tööstuse juhtimine ja planeerimine, aga tegelikult põhimõtteliselt sama asi. See on see, mida tänapäeval maailmas tohult õpitakse. Üle 20% Ameerika üliõpilastest õpib ärijuhtimist. Ja selle osatähtsus ainult kasvab.

Kas oma lapsi näete vaimusilmas isa jälgedes käivat või vastupidi, tahaksite, et nad valiksid mõne võimalikult teistsuguse ja ehk lihtsama eriala?

See ei ole raske ala. Pigem ikka just kerge. Ma tahaks... ei, mis ma tahaks, ma näengi oma lapsi ikka põhimõtteliselt materiaalses maailmas hästi orienteeruvate inimestena, mis on minu jaoks üks väga oluline asi.

Lõpetuseks küsiks, kuidas Teie, kui linnapea ja samas ka Tehnikaülikooli vilistlane, suhtute Tehnikaülikooli ja Pedagoogikaülikooli ühendamisse

Üheks suureks Tallinna Ülikooliks?

Seda oleks minu arvates tulnud juba eile teha. Ma tegelikult ei saa hästi aru sellestki, miks peaks Tallinna ja Tartu ülikoolid olema eraldi. Näiteks Californias, mis on üks Ameerika suurim osariik, kus on üle 35 miljoni elaniku, on üksainus suur ülikool. Minu arvates tuleks ühendada kõik avalikõiguslikud ülikoolid üheksainsaks suureks Eesti ülikooliks. Esiteks oleks sellest kindlasti konkreetne majanduslik efekt. Teiseks ei ole meie väike Maarjamaa koht, kus nii palju riiklike ülikooli peaks omavahel konkureerima. Sellised "kirpülikoolid" nagu Pedagoogikaülikool ja Põllumajandusülikool tuleks kiiresti ühendada suuremate ülikoolidega.

Ma tooks näiteks Tallinna Sadama. Omal ajal mõisteti, et konkurents ei ole see, et Kesklinna sadam konkureerib Kopli sadamaga ja Kopli sadam konkureerib Muuga sadamaga, vaid konkurents on see, kui need sadamad kõik ühendati Tallinna Sadamaks ja see hakkas konkureerima Ventspils ja Riia sadamaga. Ja nüüd on Tallinn Balti mere suurim sadamalinn.

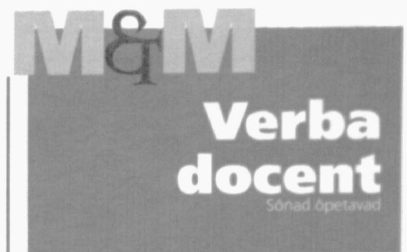

AASTA VILISTLANE: Kunagine popitegija ja õppinud hariduse omandamist hindama.

Siis selgus, et umbusalduse avaldamine on võimatu, kuna Rait on augusti lõpus Tehnikaülikoolist eksmatrikuleeritud. Omal soovil...

Mis siis ikkagi toimub üliõpilasesinduses ja kellele koopiatesus jääb, sellest lugege järgmisest lehest.

Lea alustas allkirjade kogumist, avaldamaks Raidile juhatuse poolt umbusaldust.

Seetõttu öiendaksin ära ka eilse Postimehe esilehel ilmunud Kaarel Tarandi väite, et ühe variandina võiks EPMÜst saada TTÜ ja TPÜst TÜ kolledž. Valitsus ei ole niisugust asja arutanud ja esmapilgul tundub selline lähenemine kummalisena.

Tõnis Lukas,
haridusminister
Postimees, 17. märts 2000

Tehnikaülikool ja pedagoogikaülikool teevad küll koostööd, kuid teineteisega ühinemise soovi pole seni kummalgi olnud.

Mait Arvisto,
Tallinna Pedagoogikaülikooli rektor
Postimees, 17. märts 2000

Tallinnas võiks kujuneda kaks spetsialiseeritud ülikooli. Ühelt poolt tehnilisi- ja insenerivaldkondi kattev tehnikaülikool, teiselt poolt humanitaarse ja sotsiaalse suunitlusega Tallinna Ülikool.

Mati Heidmets,
Tallinna Pedagoogikaülikooli professor
Postimees, 24. märts 2000

Õpilastel paluti avaldada arvamust 24 Eesti suurima ja tuntuma kõrgkooli kohta. Kokku küsitleti 1676 õpilast 14 Eesti linnast ja asulast.

Viiepalliskaalas paluti hinnata seda, palju neist teatakse, koolide taset ja mainet. Koolide üldine pingerida oli selline:

Tartu Ülikool 4,6
Tallinna Tehnikaülikool 3,7
Tallinna Pedagoogikaülikool 3,6
Concordia Rahvusvaheline Ülikool 3,4 jne.

Eesti Ekspress, 6. juuli 2000

Tehnoloogilise maailmapüürkondade värskeim šokk on teadmine, et noorte populaarsemaks tätoveeringuks pole tänava mitte enam skorpion-liblikas-roos, samuti mitte hieroglüüfiline sümbol vaid implantaati meenutav, nahast õrnalt läbikumav arvutikiip – tehnovannabe ülim unistus – mina ja mu arvuti saagu üheks. Lõkketuli kumagu mu naha all.

Linnar Viik,
EV peaministri nõunik
Eesti Ekspress, 6. juuli 2000

Versus

Tüli tuha alt välja

Juba mitu nädalat on tudengite ja õppejõududegi meeli ärevil hoidnud segadus koopiatesuse ja Üliõpilasesinduse juhatuse esimehe Rait Talvikuga.

"Rait kasutas ära oma ametikohta ja sealt saadud teadmisi," süüdistab Üliõpilasesinduse juhatuse liige Lea Danilson.

"Ma ei ole kellelki midagi ära võtnud, tahtsin teostada vaid oma isiklikku ideed!" kinnitab juhatuse esimees Rait Talvik.

Ülikool turumajanduses ja turumajandus ülikoolis

Professor Jaak Leimanni aastapäevakõne

Lugupeetud rektor, austatud daamid ja härrad.

Kasutades mulle pakutud võimalust esineda Tehnikaülikooli 82. aastapäeva pidulikust istungist, õnnitlen kõiki kohalviibijaid, kogu ülikooliperet ülikooli sünnipäeva puhul. Parimad õnnesoovid edastan tänasel päeval autasusid ja esiletõstmist väärinud lugupeetud inimestele.

Tehnikaülikooli ökonoomikast

Tallinna Tehnikaülikoolis töötab praegu ligi 1700 töötajat. Ülikooli koodeelarve plaanilised tulud on käesoleval aastal 305 miljonit Eesti krooni. Teiste sõnadega, me oleme valmis teenima sel aastal 305 miljonit, et selle rahaga õpetada ligemale 9000 üliõpilast, tegema ka teadust, hooldama ja uuendama ülikooli varasid.

Tehnikaülikoolil on nimetamisväärselt palju varasid. Meil on 77 hektarit maad, enam-

ses Tallinnas, seega vägagi väärtuslikku. Meile kuuluvates hoonetes on kokku rohkem kui 14 hektarit katusealust, seega praktilises kasutuses olevat pinda, seda on piltlikult öeldes enam kui 14 normaalmõõtmega staadioni jagu. Hoonete kindlustusväärtust on hinnatud 1,3-e miljardi kroonini. Ainuüksi viie ülikooli asutuse, endiste Teaduste Akadeemia instituutide hoonete kogupindala on 33,7 tuhat ruutmeetrit. See on peaaegu viis korda rohkem, kui on pinda meie vanas peahoones Koplis. Ülikoolil on palju muid varasid, ohtralt seadmeid ja arvuteid, muud riistvara. Meil on kasutada nimetamisväärses mahus tarkvara, eelkõige selle sõna laiemas tähenduses: teadmisi, kogemusi, mitmesuguseid süsteeme, meetodikaid, programme ja nii edasi. Paljut sellest on raske arvele võtta ja rahaliselt hinnata.

Julgen väita, et esitatud inim-, ainelist ja tarkvara arvestades on meie ühiselt teenitav tulu ilmselt liiga tagasihoidlik.

Kui nõustute minu väitega, siis

Julgen väita, et esitatud inim-, ainelist ja tarkvara arvestades on meie ühiselt teenitav tulu ilmselt liiga tagasihoidlik.

pakun lahenduseks kaks võimalust. Esiteks, tänase personaliga, tänaseid varasid arvestades tuleb juba tuleval aastal ülikooli tulused oluliselt suurendada. Teisalt, kui selleks ideid ei jätku, tuleb personali ja eeskätt varasid mõnevõrra vähendada. Nähtavasti peab eelolevatel aastatel tegutsema mõlemas suunas. Eelistan ise siiski esimest võimalust ja usun, et selle saavutamiseks tuleb meie helged pead senisest sihikindlamalt tööle panna.

Kõigepealt – turuga tuleb kindlasti tegelda.

Turule orienteeritusest ja pakutavaist teenustest

Tahtmata alahinnata õilsa akadeemilise tegevuse tähtsust, rõhutan üht-aegu, et meid ümbritseb karm turumajandus. Kõigi meie poolt pakutavate õppe-, teadus- ja arendustegevuse teenustega osaleme üha tihenevas kohalikus ja rahvusvahelises konkurentsis.

Peame olema senisest otsustavamalt orienteeritud kiiresti muutuvale turule, aga miks mitte ka seda turu looma ja arendama.

Teisiti öeldes, ainult niiviisi tegutsedes suudame ehk peagi tänase 300 miljoni asemel teenida juba 400 miljonit, seejärel võib-olla 500 miljonit ja nii edasi.

Toon mõne näite. Aastaid hiilgas meie majandusteaduskond suure vastuvõtuga. Käesoleva aasta riigitellimuse kohaselt aga vähendati riigieelarvelist vastuvõttu majandusteaduskonda mulluselt 150lt bakalareuseõppe üliõpilastel vaid 70ni. Tuleb tunnistada, et endiselt oli konkurss neile kohtadele suur ja ka vastavad kohad täideti. Lootsime korvata väiksemat riigitellimust, võttes vastu 130 üliõpilast tasulistele kohtadele. Paraku, suutsime seda teenust müüa, kui lubate niisugust väljendit kasutada, vaid veidi enam kui kolmandikule loodetuist – 53le. Langus on nimetamisväärselt. Järelikult, turg on muutunud, nõudlus on tõenäoliselt vähenenud, pakkumine aga suurenenud. Pealegi ei tegelnud me nähtavasti kuigi tõsiselt turundusega, ei positioneerinud oma teenust. Oskame küll selle raames õpetada, kuid seda teenusena veel mitte ise luua ega arendada.

On ka üks hea ja oluline uudis. Käesoleval aastal astus majandusteaduskonna magistrantuuri 170 magistranti. Valdav enamik neist, 155 niioelda oma raha eest – riigitellimuse-välise üliõpilastena. Konjunktuur on niisugune soodne. Selle teenuse puhul tegelesime möödunud õppeaastal sihikindlalt teenuse arendamisega, selle positioneerimisega, põgusalt ka turundusega. Sel suvel võeti majandusteaduskonda esmakordselt märksa rohkem üliõpilasi magistri- kui bakalareuseõppesse, märksa rohkem üliõpilasi tasulistele kohtadele, kui riigitellimusega ette nähtuile. Missu-

MÕTLIKUD KOLLEEGID: Professor Jaak Leimann tõi oma aastapäevakõnes välja uudseid ülikooli elu puudutavaid seisukohti, mis teistegi, eriti staazhikamate õppejõudude näod mõtlikuks muutis.

gused järeldused sellest võime teha?

Kõigepealt – turuga tuleb kindlasti tegelda.

Kes garanteerib, et mõne tehnika-ala riigitellimust ei vähendata? Kust mujalt saaks valitsus raha ühe üliõpilaskoha hinna tõstmiseks, mida me oleme nii väga tahtnud?! Sel juhul ei piisa vaid lootusest, et säilitame vastuvõtu taseme iseenesest: selleks tuleb ka tööd teha. Võib-olla on majandusteaduskonna magistrantide rohkus endeks tulevikust ka teistele teaduskondadele? Ehk on bakalaureuse diplomi omanikud aru saamas, et vaja on edasi õppida, inseneriteadmised omandada, ja valmistuvad nüüd selleks kas isiklike või firma vahendeid kulutades? Kui nii, siis sellise teenuse pakkumiseks peab valmis olema ja seda ka müüma.

Informaatikateaduskond võttis tänavu bakalaureuse- ja diplomioppesse vastu 490 üliõpilast, neist tasulisse oppesse 190.

Peame endale teadvustama, et oleme IT- valdkonna oluline ülikool, tegelikult palju olulisem kui vastne infotehnoloogia kolledž.

Seda infot peab jõuliselt levitama, et kujundada ühtlasi homset turgu.

Ülikooli vastuvõtutalitus tegeleb meie õppeteenuste müügiga, aga sellest üksi ei piisa. Vaja on aastaringset müüki ettevalmistavat ja kindlustavat turundust, küllap siis tõuseb ka vastuvõetavate tase. Turunduseks ei ole aga vaja uut allüksust. See on endiselt ja üha suuremal määral instituutide direktorite tähtsaim töökohustus. Neid tuleb aga kindlasti aidata ja õpetada, korraldades vastavaid kursusi, muutes kinnistunud hoiakuid. Suurem orienteeritus turule on oluline ka teadus- ja arendustegevusele. Mõningate uuringute kohaselt on akadeemiline uurimistegevus USA, Kanada ja Suurbritannia ülikoolides muutunud üha sarnasemaks äritegevusega. Akadeemilised uurimisgrupid on orienteerunud turule, konkureerivad omavahel. Olen kindel, et teadus- ja arendustegevuse rahastamine kasvab lähiaastatel kiiremini eeskätt erasektori ning välismaiste tellimuste arvel. Käigem siis sagedamini ettevõtetes ja ka välismaal ning kutsugem tippjuhte oma ülikooli seinte vahele.

Ülikool kui teenindusorganisatsioon

Kui üliõpilased on vastu võetud, tuleb neid ka hästi teenindada. Nad on meie kliendid.

Ma ei räägi täna õpetamise kvaliteedist ega õppetöö intensiivsusest,

mis minu arvates on põhjendamatult tagasihoidlik ning sellega nappe ressursse raiskav. Ma räägin üldisest teenindusorientatsioonist. On palju detaile, mis riivavad silma ja mida saaks hea tahte korral muuta.

Töötades Majandusjuhtide Instituudis, rõõmustasin, kui parkimisplats oli autosid täis, see tähendas kliente ja tulu. Seepärast kardan, et meie kitsad parkimisplatsid hakkavad meie äriale negatiivselt mõjuma. Elementaarne nõue on, et dekanaatide, instituutide ja õppetoolide telefonid vastaksid tööajal igal hetkel. Kui vastaja puudub telefoni juurest, peaks ühendus lülituma teisele numbrile. Vajalikud on nii informatiivsed ukseildid kui värsked info internetis, eelkõige aga teenindusvalmidus ja korrektsus. Olen imestanud näiteks selle üle, et tudengid peavad semestri algul tunniplaanide käsitsi ümber kirjutama, seistes samasuguste tunniplaanide ees täna nagu ka 25 aastat tagasi.

Muidugi on ülikool eeskätt teabeorganisatsioon. Ent kindlasti ka teenindusorganisatsioon. Teenindusorganisatsioonil on aga oma spetsiifika, mida peame üha enam arvestama.

Kas äriettevõttelt võib õppida?

Mõnel äriühingul on tuleva aasta eelarve tänaseks juba koostatud ja nõukogus heaks kiidetud. Tegutsedes konkurentsirohkel ja muutuvl turul suudetakse varakult koostada detailne tulude ja kulude eelarve, põhjendada vajalikke investeeringuid, näha ette rahavoogude kulgemist. Kas kõigest sellest, või siis ressursside arvestamisest ja otstarbekast kasutamisest või turule orienteeritusest või teenindusvalmidusest, on võimalik äriettevõtetelt õppida?!

Arvan, et on võimalik ja ka PEAB.

Ülikool on täna paratamatult turumajanduses, aga turumajandus tuleb tuua ka ülikooli, loomulikult haavamata seejuures ülikooli põhiolemust.

Kõrghariduse tulevik: hind ja kvaliteet

11. septembril avati Tartu Ülikoolis juba neljandat korra Saksa-Eesti akadeemiline nädal ACADEMICA, milles osales arvukalt professoreid Saksamaa ülikoolidest. Auala loeng teemal “Kõrgharidus täna ja homme: konkurents, omanõolisus, kvaliteet” oli Saksa Rektorate Nõukogu presidendilt prof dr Klaus Landfriedilt. Sama teema ümber diskuteeriti õhtul avalikul diskussioonil “Kõrghariduse tulevik: hind ja kvaliteet” TÜ Ajaloo Muuseumi saalis.

80% Saksamaa üliõpilastest ootab ülikoolidelt praktikaga seotud, kuid teadusliku suunitlusega ettevalmistust, mitte kiirelt vananevat kitsas valdkonnas spetsialiseerumist, mis on rakenduskõrgkoolide tegevusvaldkond. Õppetegevuse kvaliteedi tagamise põhivahenditeks peaksid olema konkurents, omanõolisus ning õppekavade regulaarne evalueerimine ja akrediteerimine.

Avalikul kahetunnisel diskussioonil, mida juhatas TÜ rektor Jaak Aaviksoo ja milles osales haridusminister Tõnis Lukas, käsitleti esimese aruteluteemana kõrghariduse kvaliteeti. Rektor J. Aaviksoo püstitas probleemi “Mis

takistab kõrghariduse parema kvaliteedi tagamist?”.

Minister T. Lukas arvas, et parema kvaliteedi saavutamist on siiani takistanud kõrgharidusmaastiku süsteemitus. Eesti haridusmaastikul oleks piisav umbes 10 akadeemilist õppeasutust koos erakõrgkoolide ja -ülikoolidega.

Prof Klaus Landfried arvas, et ülikoolides tuleb kvaliteedi hindamisel kasutada rakenduskõrgkoolidest erinevat metoodikat. TÜ üliõpilaste esindaja Ene Ruubel leidis, et kvaliteedile mõjub pärssivalt eelkõige kõrgkoolide/ülikoolide ülemäärane suur arv.

Rektor Jaak Aaviksoo arvas, et riikliku koolitustellimuse esitamisel peaks kindlasti arvestama kvaliteedikontrolli (akrediteerimise) tulemusi.

Teiseks aruteluteemaks oli õppetegevuse rahastamisega seotud probleematika. Osaline õppemaks on juba kehtestatud mitmes Euroopa riigis – Itaalias, Prantsusmaal, Šveitsis. Siiski, riigi osa ei peaks praegusega võrreldes vähenema, kuna avalik kasu haridusest on õppijapoolsest kasust igal juhul suurem. Üldist õppemaksu ei tohiks siiski kehtestada enne stipendiumide ja toetuste süsteemi väljatöötamist rahandus- ja haridusministriumide vahelises koostöös. Ülikoolid peaksid saama samuti ise otsustada, kui paljusid üliõpilasi võiks õppemaksust hoopis vabastada.

Jakob Kübarsepp
prorektor

Ülikooli aastapäevaaktusel promoveeritud vastsed teadusdoktorid

- Andres Udal
- Kalju Vanatalu
- Ahto Buldas
- Harri Annuka
- Roberto Carmona Davila
- Ruth Kuldvee
- Eerik Lossmann
- Külliki Varvas
- Kaido Kikkas
- Klaus Orth
- Tadeusz Trocikowski

- Irina Hussainova
- Monika Drews
- Nahar Nazmun
- Arno Allmann
- Jevgeni Riipulk
- Olev Märtns
- Igor Astrov
- Eola Valdre
- Toomas Parve
- Marina Kudrjašova
- Kalju Lott

TTÜ 82

Kuigi tegelik sünnikuupäev on seitsmeteistkümnes, sai pühapäevakartuses pidustused maha peetud pisut varem, reedel, 15. septembril.

Kingitus iseendale

Kl 13 avati 11 aastat tagasi alustatud mehaanikateaduskonna juurdeehitus, mille neljal maapealsel ja ühel keldrikorrusel on üle 2,5 tuhande m² pinda, mida kasutatakse nüüd teadus- ja õppetöök ning ka haldusdirektori ametkond on peamise pelgupaiga leidnud just selle hoone 3. korrusel.

Avatseremoonial kõnelesid rektor Andres Keevallik, mehaanikateaduskonna dekaan Jüri Papstel, haldusdirektor Peep Jonas kui maja peremehe ja AS Facio arendusdirektor Tõnis Kull kui ehitaja. Tema sõnul on valminud hoone konkurentsituult kõige odavam haridusehitus, sest pikaleveninud ehituse valvamine olevat olnud vaata et kallim kui ehitamine ise.

Avatseremoonia kulmineerus mehaanikahoonele kohaselt. Sümboliseerimaks pikka venitamist ehituse rahastamisel ja valmimisel, tõmmati moodsa teadusaparaadiga katki metall-latt. Tõmmitsa töölepanekuks pidid kõik kõnelnud oma näpud õigetele nuppudele asetama. 30 sekundiga oli latt pooleks venitatud ja maja avatud.

Järgnes tutvumine maa-aluste ja -pealsete korrustega. Ehitaja kostitas kohalviibijaid šampuse ja puuviljadega. Publik oli elevil, kuid 2. korruse laborites mossitasid pahurad teadur-tädid, keda keegi (?) polevatki märganud pidusse kutsuda. Loodame, et uued ja kaunid ruumid nende tsatutu peagi hajutavad ning lubavad seega anda teadusettevõttele tõelise kiirenduse.

Pidulik istung

...kutsus Gaudeamuse helidega kell 14 aulasse nii nõukogu liikmed kui kõik teised tehnikaülikoollased. Paraku pidi rektor kibedusega tunnustama poolhõredalt täitunud saali. Ilmselt leiti töökollektiivides just siis olevat paras aeg kojuminekuks. Vabanduseks loomulikult Sydneys alanud olümpia.

Aga tegevus aulas läks käima. Rektor avas ja viis läbi uute dekaanide Olev Liigi (pildil vasakult teine) ja Jüri Papsteli (vasakult esimene) inauguratsiooni, andis üle suure teenetemedalid *Mente et Manu* emeritprofessoritele Hanno Sillamaale ja Valdek Mikkalile. Tänukirjad said emeriteerunud professorid Kaupo Kumm, Heino Mölder, Leevi Mölder, Eduard Schults ja Boris Tamm. Viimasele oli ka Haridusministeeriumi aukiri, kuid Boris Tamm juhtis samal ajal Küberneetika Majas suurt rahvusvahelist üritust.

Elevust tekitas loomulikult 22 (!) uue teadusdoktori promoveerimine.

See näitab aasta jooksul TTÜ seinte vahel kaitstud väitekirjade arvu, mis on meeldival ja üllataval suur, nagu märkis külalisena istungil viibinud Tartu Ülikooli rektor Jaak Aaviksoo. Värskeid doktoreid lavale kutsunud Olavi Pihlamägi pidi doktoritööde teemasid tutvustades oma keele murdma, mis saalisviibijatele kohati küllaltki lõbus oli. Värskeid doktorite seas oli ka välismaalasi: poolakas, sakslane ja mehhiklane. Eesti viisat ei saanud üks mees.

Oodatud oli ka TTÜ Aasta Vilistlase nimetamine, kelleks osutus avalikkuse katkematu tähelepanu all olev endine pankur ja nüüdne isamaalase Tallinna linna Jüri Mõis.

Pärast Jüri Mõisa tänukõnet laulis TTÜ Kammerkoor eriti hingestatult, sest leidis ju Jüri oma teise abikaasa nimel selle kollektiivist, ja eks meenuta koor veel tänagi suure tänutun-dega omaaegseid Hansapanga sponsorsüste koori reisideks.

Asjaliku ja kriitilise aastapäevakõne pidas TTÜ Aasta Vilistlane 1997, tänane TTÜ majandusprofessor ja rektoraadi nõunik Jaak Leimann.

Pidu

.. ei olnud, sest rektori arvates peab ühel korralikul peol olema kogu ülikoolirahvas ja senini Glehni lossis toimunu on jätnud paljudele mälestuse vaid tõuklemisest ja higistamisest. Loomulikult oli ka ägedaid protestijaid, sest kaunistad kleidid ootasid ju demonstreerimist, aga rektori sõna jäi õnneks peale.

Kohe pärast istungi lõppu austas rektor nõukogu saalis vaid päevakangelasi: värskeid doktoreid ja nende juhendajaid, tänu- ja aukirja saanud professoreid. Kohal viibisid ka külla tulnud rektorid ja TTÜ dekaanid. Õhtul tundsid asjaosalised kergendust, et sünnipäev just selliselt sujus.

Rektoril jätkus aga veel jõudu Eesti Kontserdi 60. hooaja avakontserti nautida.

M&M

Vaba sõna

Mida tuleks õpetada TTÜ akadeemilises harus

Jälle on päevakorras õppekavade ümbertegemine. Kuna just praegu on adra seadmise aeg uute õppekavade tegemiseks, siis esitaksin ka oma arvamuse selle kohta, kuidas peaks olema korraldatud õppetöö TTÜ akadeemilises harus.

Tehnika-alase kõrghariduse üldine eesmärk igas riigis on toota kaadrit, kes on võimeline organiseerima uute väärtuste loomist. Arenenud majandusega riikides majandusreegline enam-vähem teab, keda ta vajab 10, 20, jne aasta pärast. Seetõttu neis riikides määrab ettevõtete tegevus selle, keda tuleb tehnikaülikoolides ette valmistada. Kuna Eesti majandus on kahjuks alles lapsekingades, siis ta ei tea isegi seda, keda tal on vaja mõne aasta pärast, rääkimata pikemast ajast. Täna sisseastujast saab kogemustega spetsialist alles umbes 10 aasta pärast, on selge, et meie kiiresti muutuvates tingimustes ei tohi spetsialistide koolitusel lähtuda vaid ettevõtete tänastest vajadustest. Teiste sõnadega, me teame, et me peame koolitama häid spetsialiste, kuid me ei tea täpsemalt, missuguse kitsama eriala spetsialiste ja kui palju me peame koolitama, kui võrd mõistlik on meie väikeses riigis kitsa eriala spetsialistide koolitamine ülepea.

Minu arvates on ainuke mõistlik lahend eeltoodud probleemile see, et meie lõpetajatel peavad olema väga põhjalikud teadmised alusõppeainetes ja ainult üldised teadmised laiemast erialast. Teiste sõnadega, me peame koolitama noori, kes lõpetamisel ei ole küll päris valmis spetsialistid, kuid kes on võimelised kiiresti omandama teadmisi erinevatel täienduskoolitustel, nii kodu- kui ka välismaal. Sellise põhjalikuma alusõppega õppimise korraldamiseks on 3+2 süsteem piisavalt

hea. Bakalaureuseõppe 3 aasta jooksul õpitakse põhiliselt ainult alusaineid ja magistriõppe 2 aasta jooksul eriala-aineid. See, et riik ei kavatse tellida niipalju magistriõppe kohti, kui on bakalaureuseõppe lõpetajaid, ilmselt ei riku süsteemi. See tähendaks ainult osalist tasulist haridust. Bakalaureuseõppe paremad lõpetajad saaksid magistriõppes õppida riigi kulul, vähemedukad aga peavad magistriõppe eest maksma ise, või hankima sponsori. Sellisel õppel on ka positiivne, üliõpilasi õppima sundiv külg, sest selleks, et saada magistriõpet riigi kulul, peab üliõpilane bakalaureuseõppes hästi õppima.

See, et ainult bakalaureusekraadi omanik ei ole veel võimeline oma erialal töötama, on meie lapsekingades majanduse puhul pigem plussiks kui miinuseks. Kui me püüaksime bakalaureuseõppes õpetada ka märkimisväärselt süvendatumalt eriala, siis me jutaksime majanduse üle poolharitlastega. Seda tuleks aga otsustavalt vältida. Sellised poolharitlased ei suuda käivitada meie majandust ja neid ei soovi ka potentsiaalsed välisinvestorid. Need ametikohad, kus ka pooliku akadeemilise haridusega inimesed saaksid hakkama, peaks jääma meie diplomioõpe ja rakenduskõrgkoolide lõpetajatele, kes selliseks praktiliseks tööks sobivad paremini.

Selleks, et koostada õppekavad põhjalikuma alusõppega õppimiseks, peaks bakalaureuse- ja magistriõppe kavu koostama erinevad komisjonid. Bakalaureuseõppe kava koostav komisjon peaks koosnema nii alusõppe kui ka erialaõppe õppejõududest, kuid jämedam ots peaks olema alusõppe õppejõudude käes. Elu on näidanud, et vastupidisel juhul alusõppe muutub varjatud eriõppeks. Magistriõppekava koostav komisjon võib koosneda ainult erialaõppejõududest. Loengu- ja harjutustundide arv nädalas võiks bakalaureuseõppes olla suurem kui magistriõppes. Magistriõppe peaks sisaldama rohkem tööd projektidega ja laboreis kui bakalaureuseõppe. Õppekavade koostajad peaksid õppeainete vahel ära jagama ainult APd. Kui palju õppeaines on teoreetilist õpet (loenguid ja harjutusi) ja kui palju on praktilist õpet (laboritööd, projekte, ainetöid, jne) ja kuipalju APsid vastab igale õppetöö liigile, selle peaks otsustama õppeainet õpetav õppetool või instituut.

Et taoline, erialal ainult laiemaid teadmisi omav magister ei ole valmis kitsa eriala spetsialist, see ei tohiks olla miinuseks. Kui noor, energiline ja tark inimene, kes ei taha omandada kitsast eriala täiendõppes, ei leia kohe sobivat tööd, siis ta üritab ise luua endale sobiva töökoha. Seda aga just ongi vaja Eestile.

Jaan Metsaveer

mehaanikainstituudi professor

Igale mõõnale järgneb tõus

Suvel peeti meie ülikoolis järjekordset rahvusvahelist insenerigraafikakonverentsi BALTGRAF-5. Korraldas Insenerigraafika keskus.

Ettekannete autoriteks olid võõrustajate kõrval õppejõud Kaunase Tehnoloogiaülikoolist, Vilniuse Gediminas Tehnikaülikoolist, Riia Tehnikaülikoolist, Tallinna Pedagoogikaülikoolist. Teemaatika puudutas insenerigraafika kõiki valdkondi. Nagu selgus, olid tööprobleemid tehnikaülikoolides küllalt sarnased. Ühismurede jagamine ei tekitanud masendust, vaid vastupidi, optimismi, et ega enam halvemaks minna saa - igale mõõnale peaks järgnema tõus. Küsimused algavad juba enne ülikooli astumist. Nimelt väheneb nende keskkoolide arv, kus üldse joonestamist õpetatakse.

TTÜ insenerigraafikud on haridusministeeriumis siiski astunud samme keskkoolijoonestamise maine taastamiseks eesti koolides. Graafilise kirjaoskus ei ole hädavajalik mitte ainult tehnikainimestele, vaid kuulub ära igale haritud inimesele. Kuigi enamik koolilõpetajaid ei hakka edaspidi ise jooniseid valmistama (ka kirjanikuks saavad vähesed), tuleb teiste tehtud jooniste lugemist-arusamist kindlasti ette.

Keskkoolide tegemata jätmise peavad korvama ülikooli graafika-õppejõud. Siin lisandub aga probleem - graafiliste ainete tundide maht väheneb ka ülikooli seinte vahel. Et graafiliste ainete omandamiseks tuleb tõsiselt tööd teha nii õppejõul kui tuden-

gil, on katseliselt tõestatud igal sügissemestril. Sõna arvutigraafika manab ka asjatundmatule näole salapärase muige - kadugu pliatsi ja elagu kompuuter!

Paraku arvuti ei oska veel meie mõtteid lugeda, ta ootab vaid täpseid käskke. (Siinkohal olgem siiski õnnelikud, sest ega kõik inimõtted eriti trükimusta kannatagi...)

Levinuimal graafikaprogrammil AutoCAD on aga käskke üle 400, lisaks veel alamkäskud. Pole mingi ime, kui arvutispetsist loengupidaja oma vahe-tuid mõtteid väljendab "mittedigitaaalse" kriidi või viltpliatsi abil. Olukord on talutav, kui jooned ja (norm-kiri) ületavad loetavuse piiri...

See kõik on aga vaid joonise tekitamise tehniline pool, nn riistvara. Nagu rahvatarkus ütleb, tuleb ülimalt pida-da siiski tarkvara, st kujutamise-reegleid. Näiteks ilma küllaldase ruumikujutusvõimeta arvutioperaator on paraku sama, mis liikluseeskirju mit-tetundev juht autoroolis.

Graafilise info elektrooniline edas-tus, graafiliste andmebaaside kasutus, meeskonnatöö, programmeerimine - kõik see on juba olemas ja areneb konkurentsi tõttu tormiliselt edasi. Tuleb ainult olla kursis ja mitte rongilt maha jääda.

Sellistel teemadel praegused dok-torandid ettekandeid pidasidki.

Järgmine insenerigraafika-konve-rents BALTGRAF-6 on 2002. aastal Riia Tehnikaülikoolis.

Rein Mägi

Insenerigraafika keskuse dotsent

Koolikaupade suurmüük ja oksjon

18.-22. septembril korraldavad Tallinna Tehnikaülikool ja Osta.ee koolikaupade ja -tarvete suurmüügi ning oksjoni, millel on üliõpilastele ja õppejõududele mõeldud sooduspakkumisi ja internetioksjoneid.

Esmärk on pakkuda - kõike ühest kohast - tudengeile koolitöök vajalikke esemeid õppevahenditest kuni arvutiteni, aga näiteks ka Esmofoni uusi mobiiltelefone.

Samal oksjonil paneb oma bürootarbeid soodusmüüki ka enamik TTÜ haldusüksusi. Müüme TTÜ-sisest esemeid, mis võiksid huvi pakkuda nii tudengeile kui õppejõududele. Samuti saab osta meie kirjastuse õppe-materjali, mida saab kätte IAESTE Eesti esinduse peamajast.

Peep Jonas
haldusdirektor

7. - 27. september

TTÜ raamatukogu galeriis raamatu-kogu koostatud näitus "Professor Maidu Ajaots 60". Info tel 620 3551.

13. - 25. september

Peahoone fuajees saab vaadata TTÜ raamatukogu koostatud näitust "Keemiateadlane akadeemik Hugo Raudsepp 100." Info tel. 620 3554.

15. september - 16. oktoober

Eksponeeritakse TTÜ peahoone fuajees mehhiiko kunstniku Francisco Javier Pichardo Gomezi 28 graafika - ja pastellitööd.

18. - 19. september

Viibib Stockholmis, KTH-s LEO-NARDO DA VINCI lähetusprojekti "I-CUE"EE/2000/EX-001 seminar-nõu-pidamisel TTÜ välissuhete talituse ju-hataja Madli Krispin. Seminaril osale-vad 4 Prantsuse, 2 Itaalia, ja 2 Rootsi ülikooli. Info tel 620 3503.

19. september

* Uue õppeaasta esimene infotund tee-mal "Muutused, muutused..... vahe-kokkuvõtted" on kell 13.00 TTÜ pea-hoone aulas. Infotunnis selgitab ja vas-tab küsimustele TTÜ haldusdirektor Peep Jonas.

20. september

* TTÜ arengukava teaduskondade, asutuste ja juhtkonnapoolsete osade nõukogu arengukomisjonile esitamise tähtaeg. (Saata elektroonselt V. Rus-sile). Täpsem info tel 6202010.

* Kell 16.00 allkirjastatakse TTÜ Nõu-kogu saalis TTÜ Arengufondi ja AS-de Eesti Energia, Eesti Post ja Eesti Raudtee vahelised koostöölepingud. Info tel 620 3498.

* Toimub Kuressaares Sihtasutuse Ülikoolide Keskus Saaremaal nõukogu koosolek. Keskusesse kuuluvad peale TTÜ veel TÜ, TPÜ, EPÜ ja Turu Üli-kool. Tallinna Tehnikaülikooli esindab prorektor Jüri Tanner. Info tel 620 2005.

* TTÜ ehitiste projekteerimise insti-tuut ja ETA Informaatika ja teh-nikateaduste Osakond korraldavad akadeemik Heinrich Lauulu mäles-tusseminari kell 14.00 ruumis VI I21. Täpsem info tel 620 2400.

20. - 21. september

Halmstadi Ülikoolis (Rootsis) WITEC-i keskuses VISBY finantseeritava "EWITEC" i projekti nõupidamisel TTÜ välissuhete talituse juhataja Madli Krispin. Info tel 620 3503.

20. - 22. september

Prorektor Peep Sürje ja ehitiste projek-teerimise instituudi arhitektuuri õppe-tooli juhataja professor Ilmar Pihlak esinevad ettekannetega rahvusvaheli-sel teaduskonverentsil "Liiklusohutus kolmel kontinendil" Lõuna-Aafrika Vabariigis Pretorias. Info tel 620 2007.

20.- 22. september ÜLIÕPILASTE SÜGISPÄEVAD

20. september

19.00 Sügispäevade Avaparaad: *Tule esinda oma kooli koos oma üliõpilas-juhtidega linnarahva ees!* Vabaduse väljak - Raekoja plats - Õlletelk. 19.45 Tudengilik ühislaulmine Õlletelgi juures. Kõik lauluvõimelised tudengid laulavad teada-tuntud laule Tallinna üliõpilaskooride eestvedamisel.

21. september

15.00 *A Le Coq* Korvpallimatš TTÜ spordihoones: võistlevad Tallinna üli-koolide ja Uno Raadio meeskonnad. 18.00 tasuta filmid TTÜ peahoones (VI-229) "Kogu raha eest"(H.Volmer), "Metskuninganna" (H.Speek), "Oota Sa!"

22. september

12.00-18.00 Stiiljalgpall TTÜ staadi-onil (reg. stiiljalgpall@mail.ee)

KOGU TÄPSEM INFO JA ÜLEVAADE <http://www.hot.ee/yritus> Tel. 620 3621.

21. september

Prof. Hiie Hinrikus ja prof. Kalju Mei-gas annavad ülevaate 23.-28. juulil Chicagos toimunud kongressist *World Congress on Medical Physics and Bio-medical Engineering* ja Prahas 2.-06. septembril toimunud Euroopa Ühen-duse *Leonardo da Vinci* programmi EMERALD seminarist. Seminar algab kell 16.00 ruumis B126 Küberneetika Instituudis (Akadeemia tee 21). Info 620 2200

23. -27. september

NORDPLUS (Põhjamaade Ministrite Nõukogu finantseeritava üliõpilaste ja õppejõudude vahetusprogramm) kor-raline aastakoosolek Islandil, Reykja-vikis. Tallinna Tehnikaülikoolist osa-leb Anu Johannes välissuhete talitu-sest. Info tel 620 3503.

25. september - 9. oktoober

TTÜ peahoone fuajees raamatukogu koostatud näitus "Standardid". Info tel 620 3554.

26. september

TTÜ nõukogu selle õppeaasta koossei-su esimene istung. Valitakse nõukogu juhataja ja asejuhataja, kinnitatakse nõukogu komisjonide koosseis ning sügissemestri tööplaan. Info tel 620 2010.

29. september - 1. oktoober

TTÜ Akadeemiline Meeskoor sõidab kolmepäevasele kontsertreisile Peter-burgi. Lisaks kontserdile Smolnõi katedraalis on kavas abistada koha-likke eestlasi Peterburi Jaani kiriku korrastamisel. Info tel 05 61412.

Kersti Vähi
avalike suhete osakond

Fuajee sai värsket vana näo

Tehnikaülikooli peahoone fuajee, kuhu külalised kõige esmalt satuvad ning – mis seetõttu on maja visiitkaart – sai sel suvel endale uue näo. Õigupoolest värsket vana näo.

"Mulle anti ette muinsuskaitse eritingimused. Kunstiajaloolaste poolt vanade fotode põhjal koostatud tingimused, mis tuleb säilitada ja mis mitte. Näiteks põranda toon ja jaotus, telliskivisein, lett ja vaade pidid säilitama esialgse kuju. Need võis küll maha lõhkuda, aga tulnuks siis samamoodi üles ehitada. Otsustasin siis, et ei ole mõtet lõhkuda, pigem puhastada ja üle lakkida," räägib uue vana näolise fuajee disaininud Kristiina Voolaid. Ja lisab: "Võtsin siis originaalfoto ette ja hakkasin selle põhjal püüdma taastada 60-date stiili."

Voolaid lõhkus maha vana valvuriputka ning planeeris uue infoleti, paigutas riidehoiuleti kohale valgustid, tegi kõleda suure ruumi soojemaks istenurga kaudu, lisas ruumile must-valget kontrasti ning veidi ka rohekat tooni ja tõi tänu punktvalgustitele välja pimedas tagaseinas asunud Enn Põldroosi mosaiikpannoo ilu.

"Kujundaja töö on võimalikult vähe kujundada. Püüdsin põhiliselt lihtsalt tagasi tuua kuuekümnendate hõngu," ütleb noor sisekujundaja, kelle tööde hulka kuuluvad juba selliste mainekate asutuste kujundused nagu näiteks Eesti Mobiiltelefoni, Lex Kindlustuse, Hüvitusfondi, Lennujaama ning Werol Tehaste majad. Samu-

RAHULOLEV: Fuajee kujundaja Kristiina Voolaid tõi tagasi 60ndate hõngu.

ti oli tema käsi mängus uhiuue IT Kolledži kujundamisel.

"Tehnikaülikooli fuajee kujundamine oli omamoodi raske töö," tunnustab Voolaid, "Just sellepärast, et ei saanud läheneda loominguliselt, vaid tuli arvestada nii paljusid tingimusi. Samas oli see hea kogemus. Mitte niivõrd loomingut, aga iseenda harimise mõttes," leiab ta.

P.S. Loodame, et fuajee lakke peidetud kõlaritest jõuavad vajalikud teated ja helid moonutatult teie kõrvadesse.

M&M

Kuidas Teile meeldib vastremonditud fuajee?

Raamatukogu kunstnik Maie Ruljand:

Kui ma peale puhkust peahoone fuajesse sisenesin, vapustas mind kõrge poliitiline otse siseneja vastas. Lähemal uurimisel selgus, et tegu on infoletiga. Palm samal kohal teritas tulijat minu arvates soojemalt ja sõbralikumalt. Kahjuks jääb aga too lett kogu fuajee dominandiks.

Veel häirib mind infostend. Minu arust on see liiga tumne, oleks tahtnud heledamat või lausa valget põhjatooni. Ülejäänud puitkujundusega (näiteks kena puitliistudest palmipott) ei sobi põranda külge kinnitatud madalad vineeringid. Kuigi istekohti on meie

majja väga vaja, võinuksid need vähemalt fuajees olla palmipottiga samast mistist – puitliistudest.

Täiesti "mööda" on näitusevitriinid, mida praegu fuajees enam õnneks pole. Neid oli raske kasutada. Puudusid valgustus, lukustus, ja need ei sobinud raamatute eksponeerimiseks. Panime vanad vitriinid tagasi, mis ootamatult hästi sobivad uue letiga.

Varem oli fuajee olnud liiga pime. Loodame, et arvukad lambid parandavad olukorda, aga ootame pimedat aja saabumiseni.

Väga head on infoviidid. Neid meil enne polnud, nende vajadusest rääkisime palju aastaid. Ka nende värvilahendus – TTÜ-le juba ajalooliselt väljakujunenud värvikombinatsioon terashallist ja kirsipunast – on mitte üksnes sümpaatne, vaid teeb lausa palju rõõmu.

Üks suur asi, näiteks ruumikujundustöö, koosneb paljudest pisiasjadest. Minu arvates on ruumi kujundamisel kaks olulist külge: visuaalne ja funktsionaalne. Funktsionaalsuse osas oleks pidanud rohkem konsulteerima nendega, kes kujundatud vahendeid (näiteks "õnnetuid" vitriine) kasutama hakkavad.

Arhitektuuri õppetooli dotsent Lennart Sasi:

Fuajee kujundamine on nii suur ülesanne, et selle täitmisel tekib oht kõik põhjalikult ära rikkuda. On palju võimalusi "nipitada", üle pingutada ja mõtetult paisutada.

Praegu on ülesanne minu meelest lahendatud kaunit. Tehnikaülikooli sissekäigu kujunduses peab valitsema korrastatus, mis peab ulatuma selle maja lõpuni. Olen väga positiivselt üllatunud. Las' noored teevad.

Muidugi võib leida pisikesi disainivigu, ja mõnele ei meeldi, kuidas noormehed nendel "lennujaama tugitoolidel" istuvad. Aga võibolla peaksime siin majas hinnanguid andes rohkem enda sisse vaatama ja küsima, kas me pole mitte liialt vanad. Mina olen küll vana. Ja ma rohkem ei räägi.

Värvipidu Mehhikost

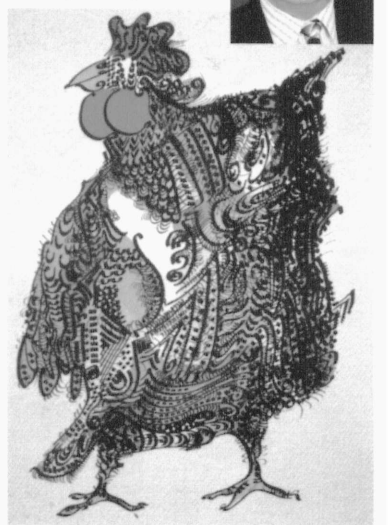
15. septembrist kuni 16. oktoobrini kaunistavad Tehnikaülikooli fuajeed mehhiko kunstniku Francisco Javier Pichardo Gómezi (s. 1952) graafilised lehed ja pastelljoonistused.

Need on meie *alma mater*ile heatahtlikult kinkinud 15. septembril nõukogu pidulikult istungil tehnikadoktoriks promoveeritud Roberto Carmo Davila (vasakpoolsel pildil), kes suure kunstihuvilisena on kogunud muu seas ka F. J. Pichardo Gómezi teoseid.

Roberto Davila sidemed meie ülikooliga said alguse 1993. aastal, kui ta kaitses siin tehnikamagistri kraadi. Mullu jõudis ta autotööstuse kvaliteediprobleeme käsitleva doktoriväitekirja kaitsmiseni pärast edukaid õpinguid doktorantuuris professorite Rein Laaneotsa ja Andres Kiitami juhtimisel.

F. J. Pichardo Gómez on lisaks kunstnikutööle tunnustatud kunstiajaloolane ja restauraator, isikunäi-

F. J. Pichardo Gómez ja tema pastelljoonistus

tustega on ta esinenud lisaks Mehhikole ka Saksamaal, grupinäitustel ka USA-s. Praegu töötab ta Guanaajuato Ülikooli disainiprofessorina.

M&M

Felicitas multos habet amicos

Õnnelikul on palju sõpru